

تعیین ترکیب عصاره و بررسی خاصیت انتی اکسیدانی گیاه پونه کوهی

دکتر اسماعیل بابائزاد آرمی * عبدالرضا خناری نژاد

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قائم شهر، گروه شیمی، قائم شهر، ایران

چکیده

گیاه پونه کوهی با نام علمی (Mentha pulegium) از روستای ورسک واقع در شهرستان سوادکوه استان مازندران جمع آوری شده است. نمونه ها به مدت یک هفته در سایه خشک شدند. نمونه خشک شده ابتدا آسیاب شده و سپس عصاره گیری به روش سوکسله و از طریق حلال اتانول به مقدار ۳۵۰ میلی لیتر و ۳۰ گرم گیاه پونه کوهی انجام گرفت و حلال پرانی به کمک روتاری انجام گرفت و برای خشک شدن کامل به مدت سه روز در دمای اتاق خشک شد. سپس عصاره اتانولی حاصل به کمک کروماتوگرافی گازی-طیف-سنج جرمی آنالیز شد. تست های غربالگری بر روی گیاه پونه کوهی به منظور شناسایی فلاونوئید، تانین، ساپونین، آلکا لویید، ترپنوئید و گلیکوزید انجام شد.

همچنین تست هایی جهت تعیین مهارکنندگی رادیکال آزاد و توان احیا کنندگی بر روی عصاره اتانولی انجام شد.

پس از آنالیز گیاه پونه کوهی ۳۵ ترکیب توسط دستگاه کروماتوگرافی گازی - طیف سنج جرمی شناسایی شد. در این آنالیز مشخص شد دی بنزیل هیدروکسیل آمین، ۲-آمینو-۵-دی متیل-۱- (۳' فنیل پیرازولیل) و -n کوزان بیشترین میزان ترکیبات را شامل می شوند.

تست های غربالگری گیاه، حضور فلاونوئید، ترپنوئید، ساپونین، گلیکوزید، تانین و آلکالوئیدها در عصاره را نشان داد. قدرت آنتی اکسیدانی عصاره اتانولی با استفاده از خاصیت مهارکنندگی رادیکال ۲و۲ دی فنیل-۱- پیکریل هیدرازیل ارزیابی شد.

کلمات کلیدی: پونه کوهی، عصاره، آنتی اکسیدان

مقدمه

داروهای گیاهی برعکس داروهای شیمیایی حاوی ترکیبات زیادی هستند که همگی با سرشت و طبیعت وجود انسان سازگارند. همچنین در عصاره گیاهان، گاهی تا بیش از هزار ترکیب وجود دارد که بعضی مواد اصلی و بعضی فرعی می باشند بسیاری از مواد فرعی در جلوگیری از عوارض جانبی مواد اصلی مؤثرند. از طرفی دیگر بسیاری از این مواد آثار محافظت قلب، کبد، خنثی کننده رادیکال های آزاد ضد اکسیدان، خنثی کننده سموم بدن و یا اثرات سینرژسمی و آنتاگونیستی مواد اصلی را دارا هستند از این رو با